

Liburuak

KRITIKA

Atsekabe zaitut.
Irati Jimenez.
Txalaparta.
110 orrialde. 16 euro.

Helduen literatura

Sajoa Ruiz Gonzalez

Denak katu, nork bere kale

KATU KALE asko dago, gizaki bezainbeste. Izan ere Katu Kale begirada da, mundua perzibitzeko sentsibilitate berezia, eta begirada gizakiari lotzen zaion zer bat, barrukoa eta pertsonala. Bi dira, ene ustez, gizakiaren moldea osatzen duten alderdiak, etengabe gatazkan: aparientzia edo "argitasuna" eta barruko prozesioa deritzodana, norberarena, zenbaitetan beldurgarria, iluna, Katu Kale.

Erdi katu eta erdi gizon-emakume den gizakia dugu, Irati Jimenezen *Atsekabe zaitut* eleberraren protagonista. Nor? Edonor. Izenik gabeko eta beraz, izan zehatzik gabeko pertsonaiak, fantasia eta errealtatearen arteko nahasketa, espazioen tratamendua, gizakiaren bi alderdi gatazkatsu horien ispilu bilakatu dira.

Eme aldatu da baina Hamarrek oraindik ez daki. Lagun minak dira, hain min, haginka egiten diotela elkarri. Biak erdi katu eta erdi gizaki, jendearengan dagoen berezko atsekabea piztean lan egiten dute. Bilbo distiratsu eta itxuraz zoriontsu baten parte dira, baina Bilbok gizakia bezala, badu bere alde ilun-ezkutua: "Ahanztura, Doluminak, Amorrúa (...) Katu Kale leku horiek guztiak dira, hiriaren distiraz haratago, hutsune mortuetan haziak" (79. orrialdean). Mundu horrek ito egiten du Eme, ez daki zer duen. Aldatzen ari da baina ez daki zergatik, eta itolarri horren lekuko bilakatzen gaitu. Prozesu horretan, irakurle gizon-emakumeak katutasuna (gizatasuna, agian?) bereganatzen du. Zoriontsu izan nahi dugula konturatzen gara baina horretarako atsekabearen beharra dugu, gaur maitatu eta bihar gorrotatu egiten dugun bezala. Zergatik? Batek daki. Horra giza-bizitzaren zentzu tragikoa. Sentimendu antagonikoak dira, bai, baina ez derrigor erabat bateraezinak. Biekin elkarbizitzen ikasi beharra dugu aurrera egiteko, aldatzeko, izana eraikiz joateko.

Baina alaketak iluntasunak bezala beldur ematen du, horregatik batzuek argiz beteriko kaleak nahiago dituzte. Hala ere, gizakia argiz zein iluntasunez osatuta dago, eta bide distiratsuean katu bat izango du zain, zoriontsu izateko sufritzen ikasi behar dela gogoraraziko diona.

Nahi ala ez, denak gara katu, baina norberak hautatu egiten du zein kale nahiago duen. Horietarik bat aparientziaz zoriontsua da, bestea misterioa da oraindik: ongi etorri bizitzara.

Ezin amaitu Irati Iriarte, eleberraren ilustrazioen egilea, zoriondu gabe, miseria hain modu ederrean marrazten jakin izanagatik. ■

'Senex' aldizkariaren zenbaki berria

Euskal Itzultzaile, Zuzentzaile eta Interpretuen Elkarteak publikatzen du *Senex* aldizkaria. Esku artean duguna 39. zenbakia da eta edukiz beterik dator, ohiko moduan. Aldizkari artikuluaren artean badira gai teknikoei heldzen dietenak –Xavier Gomezek testu corpusez eta hizkuntza-plangintzaz idatzi du, Imanol Urbietak itzulpen-memorien ostean zer etor daitekeen galdetu du, Mikel

Morrisek hiztegiaren ikuspuntutik heldu dio itzulpenaren gaiari...–, baina baita publiko orokorrangoari zuzendutakoak ere. Adibidez, Aiora Jakak

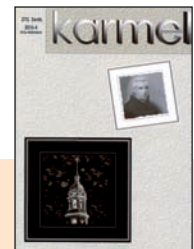
Jon Miranderen itzulpen argitaragabeak ekarri ditu. Harribitxi bat, zalantzarik gabe, euskal literatura-erentzat. ■

Senex 39.
Batzuen artean.
EIZIE.
310 orrialde.

'Karmel' aldizkariaren 2010eko azken zenbakia

Urtean *Karmel* aldizkariaren lau zenbaki ateratzen ditu Euskal Herriko Karmeldarrak elkarteak eta 272. zenbakia daraman hau da iazko azkena. Kultura eta gizarte gaiak lantzen ditu batez ere, eta beti izaten du literatura lantzeko tarte zabala. Urtea bukatu aurreko azkeneko zenbakian Aita Martin Uriarte Odriozola izan dute gogoan. Gizarte gaietan, gazteak, aisialdia eta euskarari buruz Euskaltzaindiko Jagon Sailak antolatu jardunaldien kronika ekarri dute. Roman Garmendiak pentsamendu postmetafisikoz idatzi du iritzi sailean. Eta literaturari eskainitako orrialdeetan, azpimarratzekoa da Luis Arostegik itzulita aldizkariak dakarren Hölderlinen poema sorta. ■

Karmel 272.
Batzuen artean.
Euskal Herriko Karmeldarrak.
191 orrialde. 13 euro (urteko harpidetza).